

Els manuals d'instruccions i els programes electorals

written by Ferran Planell | 5 d'abril de 2019

Dels primers, n'he vist de tota mena. De totes les mides. En colors o en blanc i negre. D'un minúscul full a llibres en tota regla. I aquells, aquells que gairebé són llibres per extensió, però que tan sols ocupen un sol full, un full que ens recorda un llençol i sobre el que han aplicat el més imaginatiu i enrevessat art del doblec. Amb un tipus de lletra còmoda per a la lectura o tan minúscula que s'ha de tirar de lupa per a ser llegida.

Avui, quasi tots els productes, per simples que puguin semblar, en porten un d'aparellat. Normalment tots comencen amb una frase similar a aquesta: "Llegeixi detingudament el contingut d'aquest manual d'instruccions abans d'utilitzar el producte per primer cop i conservi'l per a futures referències". Per tant, després de tal començament, el més lògic, per a qualsevol lector obedient, seria que ens endinséssim entre la seva lletra impresa. Doncs, no, en un elevadíssim percentatge de casos, no és així. I no ho és, no perquè no siguem obedients, sinó perquè ni tan sols arribem a llegir la frase en qüestió.

Pecant d'un excés de valentia i d'un elevat grau d'inconsciència, ens creiem capaços de muntar, engegar, manipular, descarregar, arrencar, executar, instal·lar... en definitiva, fer funcionar el que sigui sense prendre'ns la molèstia de donar primer un cop d'ull al manual d'instruccions.

Un servidor, potser perquè sóc massa poruc o perquè, just abans d'estrenar el que sigui, entro en un desmesurat estat de consciència, tinc per costum llegir-me'ls tots –els manuals d'instruccions–, de començament a fi. I no tan sols ho faig

pel que acabo d'exposar, sinó també en solidaritat amb els tècnics, escriptors, traductors i editors que l'han engendrat, ja que m'imagino la frustració que deuen sentir en saber que la seva obra mai arribarà, en la majoria dels casos, a ser ni tan sols oberta.

Cadascun dels professionals que acabo d'esmentar han posat tot el seu esforç i enginy a fi d'instruir-nos sobre la utilitat i funcionament de la cosa en concret que tinguem a les mans. Ignorar-los pot esdevenir una tragèdia que ens aboqui al desastre. Començar a pitjar tecles, a enroscar cargols o clavar claus (per posar tan sols uns exemples) sense saber què, com, quin, quan hem de pitjar, enroscar o clavar, és senzillament deixar a l'atzar el futur més immediat, és un "si l'encerto, l'endevino". I si no l'endevinem, podem, a part de prendre mal, perdre la garantia abans fins i tot que la cosa comenci a funcionar.

Per tant, si volem gaudir de la garantia del producte, hem de tenir clar que haurem de llegir sempre el manual d'instruccions abans de fer-ne ús. Així ho especifiquen tots els fabricants.

Ara bé, altra cosa és el que passa amb els cosins germans, i m'estic referint als programes electorals. M'ha semblat adient incorporar-los, donades les dates en què ens trobem.

Com a similitud, destacarem que igualment gran part dels votants acaba anant a votar sense haver-se'n llegit cap. Fet que em porta a ser conscient de la nombrosa quantitat de vot inconscient que acaba dipositant-se dins l'urna. I això és greu, molt greu. Si una cosa ens podia abocar al desastre, aquesta, després del recompte, pot resultar una catàstrofe. Massa cops després d'unes eleccions ens posem les mans al cap i ens preguntem: Però, com pot ser que la gent hagi votat això? I la resposta és ben senzilla, perquè la gent no s'ha parat a pensar a qui ni què votava; no s'havia llegit el programa electoral.

És clar que, també cal admetre com a fet diferencial, que si llegir el manual d'instruccions ens garanteix la garantia, llegir-se el programa electoral no és garantia de res. En aquests moments de la democràcia que se suposa que tenim, tothom sap que la màgia de governar farà que bona part de les promeses contingudes al programa electoral desapareguin. Tal qual com si després d'haver-se imprès i llegit, la tinta es convertís en invisible.

A les portes, com estem, de diferents conteses electorals, hem de fer un esforç, hem de ser més exigents amb nosaltres mateixos i també amb els polítics que acabaran representant-nos. Nosaltres ens hem d'exigir llegir i escoltar per poder reflexionar i a ells que compleixin el que han escrit i han dit.

Tot i que no ho aconseguirem si primer no duem a terme una regeneració democràtica com cal, amb llistes obertes i amb mecanismes per fer fora a aquells que no compleixin. Ens hi posem? Comencem reclamant ja a les formacions polítiques que ens vulguin oferir les seves excel·lències, que a l'inici de tots els programes electorals hi figuri una frase similar a aquesta: "Llegeixi detingudament el contingut d'aquest programa electoral abans de donar-nos el seu vot i conservi'l per a futures referències".